

Handläggare
Linn Ljunglöf
Telefon: 0850818122

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2019-12-19

Avveckling av Veckobo vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar för egen del om avveckling av Veckobo vård- och omsorgsboende i april 2020 enligt förvaltningens förslag.
2. Nämnden beslutar om intagningsstopp på boendet från och med den 20 december 2019.
3. Stadsdelsnämnden ber kommunstyrelsens ekonomiutskott att bekräfta nämndens beslut enligt punkt 1 ovan.
4. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Veckobo vård- och omsorgsboende med plats för elva boende drivs av nämnden i egen regi. Boendets lokaler är inte anpassade för verksamhet enligt dagens krav. Det är även svårt att driva småskaliga verksamheter kostnadseffektivt och samtidigt säkerställa och utveckla kvaliteten.

I stadens äldreboendeplan görs gällande att det kommer att finnas en stor överkapacitet av vård- och omsorgsplatser de närmsta åren. Planen föreslår avveckling av mindre boenden, där Veckobo nämns som ett av flera.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar om omedelbart intagningsstopp och avveckling av Veckobo vård- och omsorgsboende.

Bakgrund

Veckobo vård- och omsorgsboende i Hökarängen är ett särskilt boende för äldre med behov av hjälp dygnet runt. Boendet har totalt elva platser fördelade på två våningsplan, alla med inriktning på demensvård. Det drivs i egen regi av Farsta stadsdelsnämnd.

Veckobo drevs på entreprenad av stiftelsen Stora Sköndal mellan den 1 november 2010 och den 31 oktober 2017. Efter beslut av stadsdelsnämnden återtogs Veckobo i egen regi den 1 november

2017. Bakgrunden var att Stora Sköndal meddelat att de inte var intresserade av en avtalsförlängning. Stiftelsen hänvisade till bristfälliga lokaler och svårigheter att driva verksamheten med budget i balans. Förvaltningen bedömde att det inte var realistiskt att framgångsrikt genomföra en ny upphandling då även etablerade vårdföretag har svårigheter att driva småskaliga verksamheter som Veckobo kostnadseffektivt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg i samarbete med avdelningen för ekonomi.

Stadens referensgrupp för boendeplanering, med representanter för de fyra regionerna¹, stadsledningskontoret, det kommunala fastighetsbolaget Micasa, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret, har behandlat ärendet under november 2019. Referensgruppen har inget att erinra mot stadsdelsförvaltningens förslag då det är i linje med stadens äldreboendeplan 2020.

Fackliga organisationer fick information enligt 19 § MBL om förslaget den 13 november. Förhandling enligt 11 § MBL genomfördes den 4 december och avslutades i enighet.

Ärendet behandlas av nämndens pensionärsråd den 9 december.

Förutsättningar för driften av Veckobo

Även förvaltningen kan konstatera att det inte går att bedriva verksamheten vid Veckobo på ett tillfredsställande sätt, ur flera perspektiv. Förvaltningen har därför analyserat flera olika faktorer som en del i vår utredning om avveckling av verksamhet. De olika faktorerna presenteras här nedanför.

Brukarperspektiv

Veckobos lokaler är inte ändamålsenligt utformade för att möta de behov och krav som finns på ett modernt äldreboende.

Verksamhetslokalerna är fördelade på två våningsplan i ett flerfamiljshus med fem respektive sex lägenheter per plan. På det

¹ För att stärka samordningen i stadens utförrarverksamhet och därmed minska kostnaden och risken för tomgångsplatser för enskilda stadsdelsnämnder är nämnderna indelade i fyra regioner:

Västerort – Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Bromma
Innerstaden – Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm
Östra söderort – Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Farsta
Västra söderort – Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö och Skärholmen

nedre våningsplanet saknas ändamålsenliga gemenskapsutrymmen för de boende och därför används där en del av köket för social samvaro och aktiviteter. Köket används även av personal vid överrapportering mellan arbetspassen och för personalmöten.

Det är således många olika aktiviteter som utförs på en och samma yta vilket kan skapa en påfrestande miljö för de äldre. Det är även svårt att tillgodose boendes enskilda behov och intressen då ytorna för samvaro är mycket trånga.

Patientsäkerhet

Lokalerna är inte helt anpassade för att bedriva ett vård- och omsorgsboende vilket kan medföra brister i patientsäkerheten.

Det gemensamma utrymmet på det nedre våningsplanet har en öppen planlösning mellan kök och vardagsrum vilket innebär att det saknas goda förutsättningar för att följa hygienföreskrifter för livsmedelshantering. Planlösningen skapar även problem för överrapportering mellan arbetspassen då det inte går att stänga utrymmet mellan kök och vardagsrum vilket innebär problem med sekretessen.

Boendet saknar även ett desinfektionsrum vilket försvårar ett vårdhygieniskt arbetssätt. Sjuksköterskans arbetsutrymmen är bristfälliga och utrymmen för läkemedelshantering är inte ändamålsenligt utformade.

I den hygienrond som genomfördes av Region Stockholms hälso- och sjukvårdsförvaltning i november 2018 påtalades avsaknad av desinfektionsrum, olämplig förrådshållning, avsaknad av tvättstuga på varje plan och olämpligt avdelningskök på nedre plan.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljön har flera väsentliga brister. Enlig Arbetsmiljöverkets föreskrift Arbetsplatsens utformning (AFS 2009:2) ska följande delar finnas på en arbetsplats av Veckobos karaktär: klädutrymme, omklädningsrum (separat för män och kvinnor), tvätt- och duschutrymme, matutrymme, pausutrymme och viloutrymme.

På Veckobo finns endast ett (1) omklädningsrum med duschmöjligheter, således inte separata för män och kvinnor. Ett separat matutrymme saknas vilket gör att personalen antingen måste äta i boendets kök- och gemensamhetsutrymme, lämna arbetsplatsen eller sitta på mindre lämpade platser, så som omklädningsrummet. Det finns heller inga ändamålsenliga pausutrymmen. Vid rast finns endast omklädningsrummet att tillgå.

En viloplats finns i omklädningsrummet men kan inte anses som ändamålsenlig då den inte är avskild.

Planlösning och utrymmen medför även andra problem för arbetsmiljön samt följsamhet till föreskrifter och lagar. Utrymmena för dokumentation är inte ändamålsenliga. På nedre våningsplanet finns inget avskilt rum för dokumentation utan den görs i anslutning till kök- och gemensamhetsutrymmet. På övervåningen finns en skrubben för dokumentation. Detta kan medföra brister både avseende sekretess och i arbetsron för personalen.

Det finns heller inget avskilt mötesrum vilket medför brister i sekretessen då överrapportering sker i boendets gemensamma utrymmen. Det saknas även tillräckligt med förrådsutrymme, vilket leder till att man staplar lådor och kartonger i korridoren och i läkemedelsrummet. Detta medför risk för olycka och brister i brandsäkerhet.

Ekonomi

Veckobo är i likhet med andra småskaliga boenden svårt att driva kostnadseffektivt och samtidigt säkerställa och utveckla kvaliteten. Verksamheten hade under 2018 ett underskott om 550 000 kronor vilket motsvarade 7 procent av omsättningen. För år 2019 visar prognosen på ett underskott om cirka 400 000 kronor.

Intäkten för ett vård- och omsorgsboenden består av dygnersättning för omsorg och hyresintäkt från den äldre. Under 2018 och fram till och med oktober 2019 har den faktiska beläggningen varit igenom snitt 95,5 procent. Omräknat i antal uteblivna vårddygna har Veckobo i genomsnitt 181 uteblivna vårddygna per år.

Nämnden har därutöver haft ytterligare 1 537 uteblivna vårddygna på vård- och omsorgsboendena i egen regi till och med oktober i år, vilket motsvarar 3,1 miljoner kronor. Prognosen inom övriga vård- och omsorgsboenden för hela året är totalt 1 845 uteblivna vårddygna.

Stadens äldreboendeplan

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om budget för Stockholms stad ska stadsdelsnämnderna samverka för att årligen ta fram ett per region gemensamt förslag till boendeplan.

Utgångspunkten för boendeplaneringen är en sammanvägd och övergripande bedömning av behov och framtida trender med fokus på kvalitetsutveckling där fördelning av driftformer och

konsekvenser för både stadsdelsområden och staden som helhet beaktas. Äldreförvaltningen samordnar arbetet i nära samverkan med berörda parter.

Stadsdelsnämnderna tar ställning till sina underlag till den gemensamma boendeplanen i sina årliga beslut i april om underlag för kommande års budgetar. Den samlade boendeplanen godkänns sedan av äldrenämnden och fastställs därefter av kommunstyrelsen.

Boendeplan 2020 med utblick mot 2040 fastställde av kommunstyrelsen den 23 oktober 2019. I planen framgår att det fram till år 2029 finns tillräckligt med vård- och omsorgsplatser för att klara behovet. I planen konstateras också att det finns ett överskott av platser i nuläget och därför föreslår kommunstyrelsen avveckling av ett antal mindre verksamheter. Lokalerna föreslås användas till andra angelägna ändamål. Veckobo vård- och omsorgsboende är en av flera verksamheter som föreslås avvecklas.

Region östra söderort

Östra söderort består av stadsdelsområdena Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. I regionen prognostiseras ett minskat behov av platser de närmsta åren och i dagsläget finns ett överskott om drygt 130 platser. Utifrån lagd planering beräknas det totalt finnas ett överskott av platser under hela perioden fram till 2040.

Inom Farsta stadsdelsområde kommer utbudet av vård- och omsorgsplatser öka markant under de närmsta åren. Edö kommer när ombyggnationen färdigställts i december 2019 att utökas med totalt 19 platser. I Farsta strand uppför fastighetsbolaget Stenvalvet ett vård- och omsorgsboende med 54 platser, med planerat färdigställande i februari 2020. Stiftelsen Stora Sköndal planerar att utöka platserna i sitt bestånd med 49 platser inom Johannesgården i år och Villa Magnolia med 95 platser nästa år. Även Attendo planerar en nybyggnation, om 110 platser i Larsboda. För hela regionen beräknas ett överskott om cirka 400 vård- och omsorgsplatser under de närmsta åren.

Förvaltningen har en oro för att det stora tillskottet av platser ska innebära ett stort antal tomma platser inom Edö och Postiljonen, vilket kan leda till svårighet att bedriva verksamhet inom given budget och med god kvalitet.

Plan för avveckling av Veckobo

Boende

På Veckobo bor idag nio äldre som är hemmahörande i Farsta stadsdelsområde och två som har fått sitt biståndsbeslut av andra stadsdelsnämnder. En flytt till en ny boendemiljö kan vara påfrestande och innebära oro. Enheten kommer därför att stärka bemanningen både av omvårdnadspersonal och sjuksköterskor i samband med flytttillfällen.

För att underlätta och skapa en trygg förflyttning kommer förvaltningen att löpande ge information till de boende och deras anhöriga. Individuella samtal kommer även att genomföras med de boende tillsammans med anhöriga och/eller företrädare och alla kommer att ges möjlighet att ställa frågor under trygga former.

Förvaltningen kommer att ombesörja de boendes flytt och stå för alla kostnader i samband med flytten. Respektive biståndshandläggare kommer att kontakta de boende eller de boendes anhöriga för att hörsamma behov och önskemål samt vara behjälpliga vid val av nytt boende enligt valfrihetsprincipen. Inom Farsta finns det gott om boendeplatser och för närvarande finns även möjligheten att flytta i grupp till det nyöppnade Edö vård- och omsorgsboende.

Medarbetarna

Alla berörda medarbetare har fått information om förslaget om avveckling. Vid informationstillfället närvarade avdelningschef för äldreomsorg, enhetschef, HR-konsult och huvudskyddsombud. Samtliga medarbetare erbjuds enskilda samtal med HR-konsult för att diskutera enskilda lösningar. Tillsvidareanställda kommer troligen att kunna erbjudas tjänster på andra enheter inom förvaltningen.

Avvecklingsperiod

Förvaltningen undersöker möjligheterna att bedriva annan verksamhet i lokalerna. Om ingen verksamhet anses lämplig kommer lokalerna att sägas upp före årsskiftet. Vid kostnader för tomgångshyror kommer förvaltningen att återkomma till nämnden med förslag om ansökan hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om ersättning för den kostnaden.

Under avvecklingsperioden kommer behovet av bemanning på boendet att minska i takt med avflyttningarna. Personal kan tillfälligt komma att omplaceras till andra vård- och omsorgsboenden i egen regi i väntan på permanenta placeringar.

Tidplan

Vecka 47 2019 (18-22 november)	Information till personal, boende och anhöriga
13 november 2019	Information enligt 19 § MBL
4 december 2019	Förhandling enligt 11 § MBL
19 december 2019	Nämnden behandlar förvaltningens förslag om avveckling och omedelbart intagningsstopp
15 januari 2020	Kommunstyrelsens ekonomiutskott behandlar nämndens framställan
Januari – april 2020	De boende flyttar till andra boenden
30 april 2020	Veckobo är helt avvecklat

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utifrån de faktorer som beskrivs ovan gör förvaltningen bedömningen att Veckobo vård- och omsorgsboende bör avvecklas.

Förvaltningen föreslår därför att stadsdelsnämnden för egen del beslutar om avveckling av Veckobo vård- och omsorgsboende i april 2020 enligt förvaltningens förslag. Nämnden föreslås även besluta om intagningsstopp på boendet från och med den 20 december 2019. Vidare föreslås nämnden be kommunstyrelsens ekonomiutskott att bekräfta nämndens beslut om avveckling av Veckobo.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Jonas Wilhelmsson
Avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Sandström, Stadsdelsdirektör	2019-12-05
Jonas Wilhelmsson, Avdelningschef	2019-12-05